
Sollentuna kommuns lokala regler

vid

aktiviteter för barn och ungdomar på annan plats än i enhetens ordinarie verksamhetslokaler

Antagna av barn- och ungdomsnämnden 2002-03-26, § 32

Antagna av gymnasienämnden 2002-04-18, § 51

Antagna av fritidsnämnden 2002-03-26, § 31

Reviderade av barn- och ungdomsnämnden 2005-09-27, § 106

Reviderade av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2005-09-29, § 88

Reviderade av kultur- och fritidsnämnden 2005-10-18, § 72

1. Generella regler och allmän information

1.1 Reglernas status och giltighet

Följande regler för aktiviteter på annan plats än i enhetens ordinarie verksamhetslokaler utgör Sollentuna kommuns lägsta obligatoriska nivå. Finns det av särskilda skäl behov, kan reglerna skärpas vid anpassning till enheternas egna lokala ordnings- och arbetsregler.

Begreppet ”lägsta obligatoriska nivå” innebär att en aktivitet inte får genomföras om kraven enligt reglerna inte kan uppfyllas. Inga avsteg från reglerna får accepteras eftersom detta skulle betyda att säkerheten inte blir tillfredsställande.

Reglerna gäller inom kommunala förskolor, grundskolor, särskolor och i tillämpliga delar kommunens gymnasieskola, kulturskola och fritidsgårdar och vid av enheten organiserade aktiviteter samt enskild förskoleverksamhet. För aktiviteter utan kommunens (verksamhetens) godkännande eller medverkan och som genomförs under fritid tar kommunen inget ansvar. Motsvarande verksamheter som drivs av annan huvudman än kommunen utom förskoleverksamhet, kan själva besluta att tillämpa dessa regler. Kommunen rekommenderar att reglerna tillämpas i samma omfattning även i sådana verksamheter i syfte att uppnå samma säkerhetsnivå för barnen/eleverna oberoende av vem som är huvudman.

1.2 Tillräcklig tillsyn och uppsikt

Vid alla typer av aktiviteter utanför enheten skall det medfölja tillräckligt antal vuxna för att säkerställa att en tillräcklig tillsyn och uppsikt över barn/ elever kan utövas (se närmare i avsnitt 2.2 om antal medföljande vuxna). Man bör, vid planering av sådana aktiviteter, överväga att undvika att besöka anläggningar eller utföra aktiviteter som innebär uppenbara och påtagliga olycksrisker.

Kravet på tillräcklig tillsyn och uppsikt innebär bl a - förutom under transporter, i trafiken, uppmärksamhet på olycksrisker på aktivitetsplatsen etc - att ha uppsikt över att okända

personer inte på ett omotiverat eller otillbörligt sätt uppehåller sig i närheten eller tar kontakt med enskilda barn/ elever.

1.3 Transporter/färder

Vid *gemensamma transporter* till och från aktiviteter skall i första hand kollektiva trafikmedel användas, i andra hand abonnerad buss och i tredje hand personals/föräldrars egna bilar eller förhyrda fordon som körs av personal/föräldrar (se närmare i avsnitt 3 om Transporter). Det sista alternativet skall väljas endast om andra transportsätt inte är möjliga eller att de skulle innebära extra praktiska problem eller orimligt långa restider.

Vid *alla transporter, oavsett om det sker enskilt eller gemensamt*, får barn /elev inte hämtas upp eller lämnas av utefter färdvägen utan att förälder lämnat uttryckligt och skriftligt tillstånd till detta, se bilaga 2 Tillstånd av förälder. Dock kan undantag göras för sådana elever som normalt åker till och från skolan på egen hand.

Som *information om föräldrarnas ansvar* kan nämnas följande. Det är i regel föräldrarna som har ansvaret för på vilket sätt barn/elever enskilt och på egen hand eller med föräldrar/annan vuxen som vidtalats färdas direkt till och från aktivitet (gäller dessutom även vid färd till och från enheten under normala förhållanden).

Föräldrarna har även ansvaret om barnet, när det enskilt och på egen hand skall färdas till och från aktiviteten, självt väljer att göra sällskap med eller under färden slår följe med kamrater. Andra medföljande vuxna till kamraterna har inget ansvar för ett anslutande barn annat än om det i förväg överenskommit att ett barn skall få göra sällskap med andra och att någon vuxen därvid uttryckligen påtagit sig ansvaret även för det anslutande barnet.

Enheten har ansvaret för färd till och från aktivitet utanför enheten endast vid gemensam och av enheten organiserad transport oavsett på vilket sätt den genomförs.

2. Andra allmänna regler och planeringsinstruktioner

2.1 Allmänt

Använd bifogad checklista, se bilaga 1 Checklista för aktiviteter utanför enheten, som stöd vid planering av aktiviteterna.

Informera och diskutera de lokala reglerna och säkerhetsfrågorna med föräldrarna på lämpligt sätt.

Kontrollera i kommunens lokala ordningsföreskrifter om det finns några speciella regler/begränsningar som gäller aktuell aktivitet.

2.2 Antal medföljande vuxna

Som *riktlinjer och vägledning* gäller följande om antal medföljande vuxna i förhållande till antalet barn/elever och beroende av deras ålder:

Förskola:	1 vuxen per 4-10 barn
Förskoleklass t o m åk 3:	1 vuxen per 10-15 barn
Åk 4 t o m åk 6:	1 vuxen per 15-25 barn
Åk 7 t o m åk 9:	1 vuxen per 20-30 barn/ungdomar
Gymnasiet:	1 vuxen per 20-30 ungdomar

Obs! Regler för antal vuxna per barn vid bad, se avsnitt 4.

Antalet vuxna skall, med dessa riktvärden som grund och vägledning, anpassas efter aktiviteten och möjligheterna att upprätthålla tillräcklig tillsyn och uppsikt (t ex om aktiviteten skall äga rum på en plats där man är så gott som ensam med gruppen och har god överblick eller om det är ett stort antal andra människor på platsen och dessutom på annat sätt svårare att ha en tillräcklig överblick över området).

Medföljande vuxna skall vara fyllda 18 år och vara anställda som personal vid enheten eller vara förälder eller annan närstående till barn/elev i gruppen. Det är helt och hållet de vuxna som ansvarar för uppsikten över barnen/eleverna och att reglerna följs. Äldre barn får inte åläggas eller uppmanas att svara för uppsikten över yngre barn.

När mer än en vuxen medföljer skall ansvarig chef för enheten eller ledare för avdelning/arbetslag eller liknande, utse en av de vuxna till att vara ansvarig för aktiviteten och att den genomförs i enlighet med reglerna (*ansvarig medföljande vuxen*; Obs! Kräver delegerat arbetsmiljöansvar). Till ansvarig medföljande vuxen får bara utses fast anställd personal (ej korttidsvikarier eller andra tillfälligt korttidsanställda om vilka man inte har tillräcklig personkännedom).

2.3 Barn/elever

Gällande regler och anvisningar skall gås igenom före varje aktivitet som omfattas av dessa regler. Kontrollera att barnen/eleverna har uppfattat och rätt förstått vad som gäller.

Barn/elever som av något skäl inte klarar att följa gällande regler och anvisningar får inte delta även om föräldrar skulle insistera (bl a därför att det skulle kunna äventyra säkerheten för de övriga i gruppen). Dessa barn kan ges annan sysselsättning. Detta gäller dock om inte de medföljande vuxna är så många att även dessa barn kan medfölja utan risk för att säkerheten för hela gruppen åsidosättes.

2.4 Personal

Föräldrar och/eller andra medföljande vuxna kan eller får inte överta personalens ansvar. Inom gruppen av medföljande vuxna skall det beslutas om den inbördes arbets- och

uppgiftsfördelningen t ex vilka som har ansvar för vilka barn, vilka som har ansvar för särskilda delaktiviteter etc. Information om gällande regler skall ges till all befintlig personal och successivt till nyanställda vid anställningsintroduktionen.

Vid aktiviteter där det krävs eller rekommenderas att barnen/eleverna bär hjälm, uppmanas medföljande vuxna att också bära hjälm.

2.5 Utrustning

När barn/elever skall delta i aktivitet på en plats där många andra barn finns samtidigt (t ex sim-/sporthallar, teater, konserter, tåg och stationer etc) kan de, särskilt vad gäller yngre barn, på lämpligt ställe i sina kläder eller utrustning ha med sig en lapp med namn, enhetens namn och telefonnummer, hemadress och hemtelefonnummer (om de inte har sådana uppgifter på annat sätt i medförda väskor/utrustningar). Mobiltelefon och telefonlistor (med föräldrars arbetsplatstelefon- och hemtelefonnummer) skall medtas.

Förbandslåda skall medtas (om man vet att det saknas på platsen eller är osäkert att det gör det). Den skall, förutom förbandsartiklar, bl.a. innehålla skyddshandskar och mask för munmot munmetoden.

Barn och elever under 15 år skall använda hjälm vid cykling. Det är önskvärt att även barn/elever ska ha hjälm vid pulkaåkning och bandy- och ishockeyspel. Vid fri skridskoåkning och utförsåkning på skidor skall elever t o m årskurs 6 använda hjälm. Elever från årskurs 7 rekommenderas att använda hjälm.

Flytväst skall användas vid alla aktiviteter i småbåtar (kanoter, segeljollar, roddbåtar och likn). Simkunnighet skall vara ett krav för deltagande i sådana aktiviteter (med simkunnighet menas här att barnen/eleverna kan simma minst 25 meter).

3. Transporter

3.1 Cykel: Samlad gemensam cykelfärd

Cykling i grupp kan förekomma fr o m förskoleklass. Därvid skall i första hand cykelbanor eller mindre trafikerade vägar användas. Skall terrängavsnitt passeras (t ex skogspartier eller liknande) skall cyklarna ledas.

Hänsyn skall tas till såväl trafiksituation som elevers mognad (cykelfärdighet och trafik kunskap).

Minst två vuxna skall cykla med en barn-/elevgrupp. En av dem skall cykla först och den andre sist för att hålla ihop gruppen och ha god uppsikt.

3.2 Cykel: Cykling på egen hand

Elev kan, fr o m årskurs 4, själv cykla till en bestämd samlingsplats. För elev i åk 4-6 skall dock vårdnadshavarens medgivande inhämtas, se bilaga 2 Tillstånd av förälder.

3.3 Personbil: Färd i vårdnadshavares eller personals motorfordon

Särskild försäkrans skall lämnas av förälder/personal som använder egen bil för transport av barn/elever vid utfärder, se bilaga 3 Försäkrans vid användande av bil vid förskole- och skolutflykt eller motsvarande.

För småbarn måste bilen vara utrustad med godkänd barnstol eller annan godkänd speciell sittutrustning för småbarn (småbarn får inte sitta själva på bilens säten eller i knät på någon annan åkande).

Vid vistelse i lägerskola eller annan aktivitet med övernattnings skall, om det inte är uppenbart obehövt, tillgång till bil finnas (t ex om akut sjukdom inträffar, hjälp måste hämtas, omedelbar hemtransport av barn/elev måste ske).

3.4 Förhyrd bil eller minibuss

Skall transport ske med förhyrda personbilar eller minibussar får detta ske endast om personal eller andra medföljande vuxna har god körvana med den typ av bil/fordon det gäller och dessutom har god trafikvana.

För småbarn måste bilen/minibussen vara utrustad med godkänd barnstol eller annan godkänd speciell sittutrustning för småbarn (småbarn får inte sitta själva på bilens säten eller i knät på någon annan åkande).

Föräldrarnas tillstånd skall inhämtas om transport skall ske med sådana fordon, se bilaga 2 Tillstånd av förälder.

3.5 Buss: Tillfällig gemensam färd i abonnerad buss

Sittplats skall finnas till alla barn/elever och vuxna. Finns säkerhetsbälten skall dessa användas, både av barn/elever och vuxna.

Barn/elever ska om möjligt inte behöva korsa trafikerad väg eller gata vid av- och påstigning.

3.6 Buss, tåg, tunnelbana: Tillfällig färd med reguljär trafik

Barn/elever kan med förälders skriftliga medgivande åka enskilt till och/ eller från aktivitetsplatsen, se bilaga 2 Tillstånd av förälder.

Om det är möjligt bör man undvika att resa med reguljär buss- eller tågtrafik under högtrafiktid eftersom det då kan vara svårt att ha tillräcklig tillsyn och uppsikt över barnen/eleverna.

Så långt det är möjligt skall både barn och vuxna kunna sitta under färd. Är det ont om sittplatser skall så många barn som möjligt i första hand ges sittplatser. De barn som måste stå under färd skall hållas så samlade som möjligt, ha möjlighet att hålla i sig och inte stå i närheten av dörrarna.

Under väntan på buss eller tåg skall de medföljande vuxna tillse att alla barn står väl samlade och så långt in på hållplatsen/så mitt på järnvägs- eller tunnelbaneperrongen som möjligt. Inga barn får tillåtas att röra sig fritt omkring utan skall stå samlade på anvisad plats.

4. Bad

4.1 Allmänt

Anslag och skyltar skall gås igenom vid varje badtillfälle.

De flesta av de medföljande vuxna skall vara väl simkunniga (kunna simma minst 100 m).

Minst en vuxen skall dessutom vara livräddningskunnig om det inte finns personal/funktionärer på platsen som är livräddningskunniga.

Bad skall ske samlat så att de vuxna har god uppsikt över barnen/eleverna.

Vid bad får antalet vuxna aldrig inte vara mindre än 1 per vart 6:e barn vid utomhusbad. Vid inomhusbad, där bassänghallen inte är så stor, där alla barn är i denna hall och det finns badvakter får barnantalet vara upp till 10-12 barn per medföljande vuxen.

För ytterligare detaljer hänvisas till kursplanens bestämmelser för sim- och livräddningsundervisningen.

4.2 Utomhusbad

Endast välkända badplatser och -stränder skall användas. De vuxna skall hela tiden uppehålla sig nära strandkanten då barn/elever badar - särskilt om det gäller yngre barn - för att snabbt kunna ingripa med livräddande insats vid behov. Finns brygga/bryggor på vilka de vuxna kan uppehålla sig, ha tillräcklig uppsikt över de badande och snabbt komma i vattnet för livräddning är det ett godtagbart alternativ.

Alla barn/elever får inte bada samtidigt utan gruppvis om man inte är tillräckligt många vuxna för att kunna ha tillräcklig uppsikt över samtliga barn. Fritt badande får inte förekomma. Allt badande skall ske under tillräcklig tillsyn och uppsikt av medföljande vuxna.

4.3 Inomhusbad

Endast välkända sim- och sporthallar skall användas. De vuxna skall hela tiden uppehålla sig i närheten av bassänger och liknande så att de kan ha tillräcklig tillsyn och uppsikt över de badande barnen/eleverna och snabbt kunna ingripa med livräddande insats vid behov.

Avbrott i badande för att inta förtäring skall göras för alla, både barn och medföljande vuxna, samtidigt. Inga barn får lämnas kvar för att bada själva eller bara med någon enstaka vuxen.

Barnen/eleverna skall inte tillåtas att på egen hand röra sig eller vistas i andra delar av anläggningen än där gruppen skall vara tillsammans med de vuxna.

5. Övernattningar i egna lokaler respektive i andras anläggningar

Kommunens räddningstjänst, Brandkåren Attunda, har utformat regler för tillfällig förläggning, se bilaga. De har även tagit fram en vägledning och en blankett som ska skickas till deras räddningscentral för upplysning, se bilaga 4 Vägledning tillfällig förläggning. Om man har frågor som gäller övernattning kan man ringa Brandkåren Attunda på tel 08-59469600. De har även information på sin hemsida:

www.brandkaren-attunda.se

Kontakta, också i god tid, det bevakningsföretag dit lokalens inbrottslarm är kopplat. Kommunen kopplar alla sina inbrottslarm till Bevakningstjänst, Larmcentralen tel 08-6195000. Informera dem om planerad övernattning. Det är viktigt att väktarna, som utför de nattliga tillsynen av kommunens anläggningar, vet att det finns människor i anläggningen om något skulle inträffa.

6. Olycksfall

6.1 Krisplan

Samtliga enheter skall ha en krisplan som skall följas vid eventuellt olycksfall. Planera möjligheterna till att få hjälp om det inträffar ett olycksfall, dels i förväg, dels på plats (t ex: Finns vårdcentral i närheten? Finns tillgång till telefon i närheten om det saknas i anläggningen och sändnings-/mottagningsförhållandena för mobiltelefoner är dåliga? Finns tillgång till bil i närheten för transport till vårdcentral/sjukhus eller hemtransport?). Kommentarer och uttalande till bl a massmedia ska ske enligt krisplanen. Om det rådet oklarhet om vad som föreskrivs om detta i krisplanen är det den för aktiviteten utsedde ansvarige medföljande vuxne som är den ende som skall lämna kommentarer och uttalanden till massmedia.

Bilagor till dessa regler

1. Checklista för aktiviteter utanför enheten
 2. Tillstånd av förälder
 3. Försäkran vid användande av bil vid förskole- och skolutflykt eller motsvarande
 4. Vägledning vid tillfällig förläggning
-